

Inhoud

Bij wijze van inleiding: van Erida tot Irene	11
Hoofdstuk 1	
Wortels van haat	13
1. Haat, een complexe dynamiek	13
1.1 Haat als proces	13
1.2 Combinatie van gevoelens, overtuiging en gedrag	15
1.3 Individueel en sociaal	17
2. Van haat tot misdrijf	18
3. Erida-complex	19
4. Veelzijdige gezicht van haat	20
4.1 Vormen van alledaagse onhebbelijkheden	21
4.2 Vooroordelen	21
4.3 Discriminatie	25
4.4 Manifest geweld	29
4.5 Genocide en uitroeiing	32
Hoofdstuk 2	
Waarom mensen haten	33
1. Opvattingen	34
1.1 Vooroordelen	35
1.2 Ideologieën	36
1.3 Stereotypes	38
2. Waarden en normen	39
3. Autoritaire persoonlijkheid	40
4. Zelfwaardering	42
5. Behoeften en eigenbelang	44
6. Onopgeloste conflicten	45
7. Hatertypologie	47

Hoofdstuk 3

De weg van Erida, tot welke prijs? 49

1. Van emotie tot gedrag: hoe haat werkt	50
1.1 Informatieverwerking	50
1.2 Stap naar geweld	51
1.3 Haat in de evolutie van de mens	55
2. Gevolgen voor alle betrokkenen	57
2.1 Gevolgen voor de slachtoffers	57
2.2 Gevolgen voor de doelgroep	62
2.3 Gevolgen voor de samenleving	63
2.4 Gevolgen voor de haters	64

Hoofdstuk 4

Kleinschalige haat 67

1. Pesten bij kinderen en jongeren	69
1.1 Enkele feiten	71
1.2 Betrokkenen	72
1.3 Gevolgen van pesten	74
2. Pesten op het werk	75
2.1 Vormen van pesten op het werk	76
2.2 Enkele feiten	77
2.3 Bijzondere pester: de psychopaat	78
3. Cyberpesten	79
3.1 Anders dan gewoon pesten	79
3.2 Vormen van cyberpesten	81
4. Homofobie en LGBT-haat	84
5. Discriminatie, racisme en vreemdelingenhaat	89
5.1 Vormen van discriminatie	89
5.2 Bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat	91
6. Haatspraak	94

Hoofdstuk 5

Haatgroepen 97

1. Blank racisme (White Supremacy)	100
1.1 Algemeen	101

1.2	Ku Klux Klan	103
1.3	Christian Identity (Identity Church)	107
1.4	World Church of the Creator (Creativity Movement)	110
2.	Zwart racisme (Black Panthers)	112
3.	Neonazigroepen	115
3.1	Hammerskin	116
3.2	Stormfront	119
3.3	Blood & Honour	121
4.	Skinheads	124
4.1	Van mod tot skinhead	124
4.2	Evolutie van de skinheadbeweging	126
Hoofdstuk 6		
Grootschalige haatgedreven conflicten		129
1.	Armeense genocide	132
1.1	Situering van de Armeense bevolking	133
1.2	Verloop van de genocide	134
1.3	Na de Eerste Wereldoorlog	137
2.	Genocide in Rwanda	138
2.1	Wat vooraf ging	139
2.1.1	Een stuk koloniale geschiedenis	140
2.1.2	Hutu-manifest	141
2.1.3	Rebellie	142
2.2	Moordpartijen	143
2.3	Menselijke tol	145
2.4	Rol van de propaganda	147
2.5	Na de genocide	148
2.5.1	Tribunaal	148
2.5.2	Gacaca	149
3.	Genocide in Joegoslavië	152
3.1	Wat vooraf ging	152
3.2	Streven naar onafhankelijkheid	154
3.3	Etnische zuiveringen en genocide	156
3.4	Slachtoffers	157
3.5	Vervolging van de oorlogsmisdadigers	157
4.	Genocide in Darfur	159
4.1	Wat vooraf ging	160
4.2	Genocide	161

4.3	Vervolg	163
5.	Islamitische Staat	163
5.1	Begripsverduidelijking	164
5.2	Ontstaan van IS	167
5.3	Kalifaat	168
5.4	Doel	169
5.5	Middelen	169
5.6	Gevolgen	171
5.7	Rol van haat	173
5.8	Dabiq	176
6.	Boko Haram	177
6.1	Ontstaan	177
6.2	Verdere ontwikkeling	178
6.3	Doelstellingen	179
6.4	Weerwerk	180
7.	De Holocaust	182
7.1	Antisemitisme	182
7.2	Nazi-Duitsland	183
7.3	Uitroeijing	185
7.4	Nog steeds een probleem	187
8.	Noord-Iers conflict	187
8.1	Voorgeschiedenis	188
8.2	Opstand	189
8.3	Haat aangewakkerd	190
8.4	Vrede	190
9.	Israëliisch-Palestijns conflict	191
9.1	Ontstaansgeschiedenis	191
9.2	Verloop van het conflict	194
9.3	Vredesinitiatieven	197
10.	Conflict in Myanmar	200
10.1	Stukje geschiedenis	200
10.2	Lot van de Rohingya	201
10.3	Achtergronden	202

Hoofdstuk 7

Vorbij de haat – Ireneese 205

1.	Vorming als baken tegen haat	207
1.1	Kritische houding ontwikkelen	207

Inhoud	9
1.2 Burgerschapsvorming	209
1.3 Vredesopvoeding	211
2. Sterke gemeenschap opbouwen	212
3. Preventie	214
4. Op weg naar herstel	216
4.1 Herstelgericht werken met jongeren	216
4.2 Herstelrecht (restorative justice)	219
4.3 Waarheidscommissies	222
5. Vergeven en verzoenen	227
5.1 Vergeven	227
5.2 Pad der vergeving	229
5.3 Erkenning van jezelf én de andere als voorwaarde tot ver- geving	233
Lijst van figuren	237
Bibliografie	239
Register	255